

Haridus- ja teadusministri käskkirjaga „Haridus- ja Teadusministeeriumi 2020-2023 programmide kinnitamine ning 2020. aasta eelarvete ja kulude jaotuskavad“

Täiskasvanuhariduse programm 2020-2023

Tulemusvaldkond	Haridus
Tulemusvaldkonna eesmärk	Kõigile Eesti inimestele on loodud nende vajadustele ning võimetele vastavad õpivõimalused kogu elukaare jooksul, et tagada neile isiksusena väärrika eneseteostuse võimalused ühiskonnas, töö- ja pereelus
Valdkonna arengukava	Eesti elukestva õppe strateegia 2020

Programmi eesmärk ja lühikokkuvõte

[Programmi eesmärk](#) on motiveerida täiskasvanuid õppima ning luua kvaliteetsed ja paindlikud ning tööturu arenguvajadusi arvestavad õppimisvõimalused.

Täiskasvanuhariduse programmis on tegevused haridustee katkestanud täiskasvanute tagasitoomiseks formaalharidusse. Kvalifikatsiooni tõstmiseks ja võtmepädevuste arendamiseks pakutakse täiendus- ja ümberõppevõimalusi (koolituste rahastamise otsused lähtuvad OSKA soovitustest), arendatakse mitteformaalõppe kvaliteeti ning VÕTA süsteemi. Tagatakse kutsesüsteemi toimimine, toetatakse täiskasvanuhariduse osapoolte võrgustikutööd ja täiskasvanute teadlikkuse tõstmist elukestvast õpest ning õppimisvõimalustest.

Programm aitab kaasa järgmiste Eesti elukestva õppe strateegia 2020 eesmärkide täitmisele:

- Eesmärk 1: Muutunud õpikäsitlus;
- Eesmärk 2: Pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid;
- Eesmärk 3: Elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus;
- Eesmärk 4: Digipööre elukestvas õppes;
- Eesmärk 5: Võrdsed võimalused elukestvas õppes ja õppes osaluse kasv.

Programmi mõõdikud

Mõõdik	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
				Sihttase				
Eri- ja kutsealase hariduseta täiskasvanute (25-64) osakaal (%)*	28,5	28,6	27	25,5	25	25	25	25
Täiskasvanute elukestvas õppes osalemise määr (%)**	15,7	17,2	19,7	19	20	20	20	20
Meede 1. Haridustee katkestanud täiskasvanute tagasitoomine formaalharidusse ja eelduste loomine nende õppes püsimiseks ja tasemehariduse omandamiseks								
<i>Eesmärk: Tasemeõppe paindlikkuse suurendamise (sh VÕTA rakendamise) ja toetatavate tegevuste tulemusena on tõusnud tasemeõppes õppivate täiskasvanute arv.</i>								
Mittestatsionaarses üldharidusõppes õppijate arv***	5448	5428	5486	≥5075	≥5075	≥5075	≥5075	≥5075
Õppetöö katkestajate määr mittestatsionaarses üldharidusõppes (% kõikidest õppijatest)	31,7	35,9	32,5	31	30	30	30	30
25+ õppijaid kutseharidusõppes (% kõikidest õppijatest)	35,1	36,7	39,6	≥ 32	≥ 33	hoida taset	hoida taset	hoida taset
Meede 2. Mitteformaalsele koolitusele ligipääsu suurendamine ja koolituse kvaliteedi tõstmine								
<i>Eesmärk: Paranenud on täiskasvanute ligipääs õppija huvidest ja võimetest lähtuvale, tema arengut toetavale ja tööturu vajadustega arvestavale kvaliteetsele mitteformaalsele õppele.</i>								
25–64-aastaste madala haridustasemega täiskasvanute elukestvas õppes osaluse määr (%)****	4,9	6,9	7,3	>6,3	>6,5	>6,5	>6,5	>6,5
Meede 3. Kutsesüsteemi arendamine ning elukestva õppe visiooni ellu viivate koostöövormide loomine ja toetamine täiskasvanuhariduses								
<i>Eesmärk: Kutsesüsteemi kaudu on haridussüsteem ja tööturg paremini seostatud ning toimivad koostöövormid on parandanud täiskasvanute teadlikkust elukestvast õppest ja õppimisvõimalustest.</i>								
Täiskasvanuhariduse ja kutsesüsteemi osapoolte rahulolu elukestva õppe, sh täiskasvanuhariduse süsteemi ja kutsesüsteemi toimimisega*****	-	-	metoodika väljatöötamisel	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab

*Eesti Statistikaameti andmed.

**Eurostati andmed. Mõõdiku arvutamisel lähtutakse Eesti tööjõu-uuringust ning see kajastab küsitlusele eelnenud nelja viimase nädala jooksul tasemehariduses või koolitusel osalenute osatähtsust 25–64-aastaste hulgas. Elukestvas õppes osalemise hulka loetakse nii osalemine tasemeõppes kui ka koolitustel.

*** 2009/10 õa oli mittestatsionaarses õppes õppijate arv 7831, mis seejärel hakkas aga aasta-aastalt langema, jõudes 2013. a 5075 õppijani. Eesmärk on peatada õppijate arvu langus.

**** Eesti Statistikaameti andmed. Mõõdiku arvutamisel lähtutakse Eesti tööjõu-uuringust ning see kajastab küsitlusele eelnenud nelja viimase nädala jooksul tasemehariduses või koolitusel osalenute osatähtsust 25–64-aastaste hulgas. Madala haridustaseme all mõistetakse põhiharidusega või sellest madalama haridusega inimesi (ISCED 0-2).

*****Keskelt, regulaarselt läbiviidav uuring, mis on aluseks EÖS-i vastava näitaja mõõtmiseks.

Programmi meetmed, tegevused ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Meede/ Tegevus/ Tulemus	2020	2021	2022	2023
Meede 1. Haridustee katkestanud täiskasvanute tagasitoomine formaalharidusse ja eelduste loomine nende õppes püsimiseks ja tasemehariduse omandamiseks	908	522	284	20
1.1. Madalama haridustasemega täiskasvanute tagasitoomine tasemeõppesse	828	462	244	10
<i>Tulemus: Pidurdub õppijate langus täiskasvanute gümnaasiumites, suureneb täiskasvanud õppijate osakaal kutseõppeasutustes ja kõrgkoolides.</i>				
1.2. Varasema õpi- ja töökogemuse süsteemi VÕTA arendamine ja rakendamine	80	60	40	10
<i>Tulemus: Varasemate õpingute ja töökogemuse kaudu omandatud pädevusi on võimalik üldhariduses hinnata ja tunnustada. On loodud eeldused kvaliteetseks ja läbipaistvaks VÕTA hindamiseks. VÕTA nõustajad ja hindajad on pädevad ning hinnatud partnerid õppijatele ja õppeasutustele.</i>				
Meede 2. Mitteformaalsele koolitusele ligipääsu suurendamine ja koolituse kvaliteedi tõstmine	8 008	6 348	3 706	3 283
2.1. Täienduskoolituse paindlikkuse ja kvaliteedi arendamine ning õppimisvõimaluste loomine	8 008	6 348	3 706	3 283
<i>Tulemus: Vähemalt 73 500 täiskasvanut on parandanud oma tööalaste kompetentside ja/ või võtmepädevuste taset. Täienduskoolitusasutused järgivad täiskasvanute koolituse seaduse ning täienduskoolituse standardi nõudeid. Täienduskoolituse kvaliteedi arendamiseks on kokku lepitud kvaliteedimärgi/ kvaliteedikokkuleppe kontseptsioonis või mingis muus mudelis. Valminud on rahvusvaheliselt võrreldav täiskasvanute oskuste andmebaas ning PIAAC uuringu esmane aruanne, mis annavad hinnangu täiskasvanud elanikkonna oskustele ning viimase kümnendi elukestva õppe poliitikate edukusele. Täiskasvanute koolitajate professionaalsuse arendamine parandab täiskasvanute koolituse kvaliteeti.</i>				
Meede 3. Kutsesüsteemi arendamine ning elukestva õppe visiooni ellu viivate koostöövormide loomine ja toetamine täiskasvanuhariduses	1 705	1 605	1 585	1 545
3.1. Kvalifikatsiooniraamistiku rakendamine ja teavitamine	23	23	23	23
<i>Tulemus: Eesti kvalifikatsiooniraamistik on rakendunud ja kooskõlas EQF-iga.</i>				
3.2. Kutsesüsteemi ja kutseksamite arendamine	1 134	1 134	1 134	1 134
<i>Tulemus: Kutsesüsteem on kooskõlas haridussüsteemi ja tööturu ootustega, inimestel on loodud võimalus tõestada oma kvalifikatsiooni läbi kutseksami sooritamise ning õpingud kutseõppeasutustes lõpevad töömaailmaga koostöös välja töötatud asjakohaste, töömaailma poolt hinnatud kutseksamitega.</i>				
3.3. Teadlikkuse tõstmine elukestvast õppest ja õppimisvõimalustest, täiskasvanuhariduse osapoolte koostöö arendamine	548	448	428	388
<i>Tulemus: Täiskasvanuhariduse populariseerimistegevused ja organisatsioonide vaheline koostöö tõstavad valdkonna märgatavust ning parandavad inimeste teadlikkust elukestva õppe vajalikkusest ja võimalustest.</i>				
KOKKU KULUD	10 621	8 475	5 575	4 848
KOKKU TULUD	8 628	6 465	3 565	2 838

Terje Haidak

täiskasvanuhariduse osakonna juhataja